

SINTEZA OBIECȚILOR ȘI PROPUNERILOR

la proiectul de lege pentru modificarea Legii monumentelor de for public nr. 192/2011

Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Nr.	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea Ministerului Culturii
Avizarea I			
Ministerul Apărării (nr.11/145 din 01 februarie 2024)	1.1.	<p>Sușine proiectul fără obiecții.</p> <p>Totodată, propune delegarea atribuției privind înființarea, reorganizarea, extinderea, strămutarea mormintelor și operelor comemorative de război prin decizia unităților administrative-teritoriale de nivelul II, în sensul amendărilor corespunzătoare ale prevederilor art.8 și art.9 alin. (1¹) ale Legii nr.161/2017 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Menționăm că înființarea, reorganiza, extinderea și strămutarea mormintelor și operelor comemorative de război constituie obiect de reglementare al altei Legi (Legea nr.161/2017 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război).</p> <p>În condițiile în care Ministerul Culturii nu are competențe în materia elaborării cadrului normativ în domeniul înființării mormintelor și operelor comemorative de război, acesta nu poate avea nici calitatea de autor al unui proiect de Lege care implică modificarea Legii nr.161/2017 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război.</p> <p>Astfel, considerăm că propunerile înaintate de Ministerul Apărării urmează a fi promovate printr-un proiect de Lege distinct, care ar conține argumentele de rigoare pentru propunerile înaintate.</p>
Cancelaria de Stat (nr.29-69-1207 din 02 februarie 2024)	2.1.	<p>La proiectul de Hotărâre:</p> <p>Expunerea alin.(1) al art.7 cu următorul cuprins: „(1) Înființarea monumentelor de for public se efectuează prin hotărâre de Guvern, la propunerea Ministerului Culturii în coordonare cu autoritatea administrației publice locale pe teritoriul căreia se planifică edificarea monumentelor de categoria A, respectiv prin decizia autorităților reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, după caz, adunării populare a unității teritorial-autonome Găgăuzia pentru edificarea monumentelor de categoria B”, în scopul asigurării clarității reglementărilor ce prevăd competența autorităților publice centrale și cele locale în procesul luării deciziilor corespunzătoare;</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Menționăm că norma de la alineatul 1 al Articolului 7 din Legea nr.192/2011 enumeră actele prin care se decide înființarea monumentelor de for public.</p> <p>Iar norma de la alineatul 2 reglementează procedura de aprobare ale acestor acte.</p> <p>Astfel, considerăm necesar de a fi păstrată această structură logico-juridică a Articolului 7.</p> <p>Totodată, reieșind din celelalte recomandări înaintate de Cancelaria de Stat, Ministerul Justiției și Congresul Autorităților Publice Locale, s-e propune de extins cercul de subiecți împuterniciți cu atribuția de înființare a monumentelor de for public (de categoria B), în dependență de apartenența dreptului de proprietate al terenului pe care va fi edificat monumentul respectiv.</p> <p>Deci, dreptul de înființare a monumentelor de for public (categoria B) îl va avea:</p>

		<p>(categoria B) îl va avea:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Guvernul, în cazul în care monumentul va fi edificat (construit) pe terenul proprietate al statului; - Autoritatea reprezentativă și deliberativă publică locală a unității administrativ teritoriale de nivelul II (Consiliul raional)/ adunarea populară a unității teritorial-autonome Găgăuzia, în cazul în care monumentul va fi edificat (construit) pe terenul proprietate al unității administrativ-teritoriale de nivelul II (Raionul)/ unitatea teritorial-autonomă Găgăuzia, și - Autoritatea reprezentativă a unității administrativ teritoriale de nivelul I (Consiliul local) în cazul în care monumentul va fi edificat (construit) pe terenul proprietate al unității administrativ-teritoriale de nivelul II (Municipiul, Orașul, Comuna, Satul). <p>Totodată, menționăm că potrivit art.3 și art.13 alin.(2) lit. a¹) și lit. b) din Legea monumentelor de for public nr.192/2011 rezultă că monumentele de categoria „A” pot deveni doar monumentele deja existente (adică monumentele înființate de categoria B) și doar după includerea acestora în Registrul monumentelor naționale prin Hotărâre de Parlament.</p> <p>Deci, atribuirea statutului de monument național de categoria „A” ține de competența Parlamentului.</p> <p>În astfel de circumstanțe, considerăm judicios de a păstra la moment competența de atribuire a statutului de monument de for public de categoria „A” în continuare Parlamentului, celelalte structuri (Guvernul, APL II/ UTA Găgăuzia și APL I) să dețină doar competența de a înființa monumente noi – de categoria „B”.</p>
2.2.	<p>Expunerea alin.(2) al art.7 din lege, cu următorul cuprins: „(2) Decizia autorității reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, după caz, hotărârea adunării populare a unității teritorial-autonome Găgăuzia, de edificare a monumentelor de for public, se adoptă în baza avizului pozitiv al Ministerului Culturii, corespunzător, la propunerea președintelui raionului/primarului general al municipiului Chișinău/primarului municipiului Bălți/gubernatorului UTA Găgăuzia, sau la propunerea 1/3 din consilieri/deputați în adunarea populară”, având în vedere propunerea expusă la alin.(1) privind repartizarea competențelor între autoritățile publice central și cele locale;</p>	<p>Se acceptă parțial. Conform argumentării de la pct.2.1. din prezenta Sinteză.</p>
2.3.	<p>Excluderea alin.(2¹) din proiect, în contextul propunerilor de mai sus.</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>2.4. Substituirea la lit.c), privind completarea alin.(3) al art.7, a cuvintelor „sau a deciziei consiliului raional” cu cuvintele „sau, după caz, a deciziei autorității reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea/hotărârii adunării populare a unității teritorial-autonome Găgăuzia”;</p>	<p>Se acceptă parțial. Conform argumentării de la pct.2.1. din prezenta Sinteză.</p>
	<p>2.5. Reexaminarea lit.d) privind completarea art.7 cu alin. (3²), în contextual prevederilor art.3, 6 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală care stabilește că autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională și organizațional în rezolvarea treburilor locale, iar între autoritățile publice locale central și cele locale nu există raporturi de subordonare, acestea se bazează pe principiile colaborării în rezolvarea problemelor comune.</p> <p>Reglementarea respectivă privind dreptul Guvernului de a iniția procedura de desființare a monumentului de for public de categoria B, în cazul în care aceste monumente contravin ordinii publice și bunurilor moravuri, urmează a fi reexaminată inclusiv prin prisma prevederilor Regulamentului cu privire la modul de demolare a construcțiilor neautorizate și de defrișare a arborilor și arbuștilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.582/2022 care stabilește procedura de demolare/desființare a construcțiilor neautorizate. Or, din textul propus prin proiect nu este clar care este procedura de desființare a monumentului de for public și respectiv ce se subînțelege prin expresia „contravine ordinii publice sau bunurilor moravuri”;</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>La moment, competența Guvernului de a iniția procedura de desființare a monumentelor de for public de categoria „B” este propusă la un articol nou – art. 7¹ (Art. I, alineatul 2, litera h) din proiectul de Lege).</p> <p>Menționăm că această competență a Guvernului nu contravine principiilor prevăzute la art.3 și art.6 din Legea nr.436/2006, atâta timp cât această competență este oferită pentru a asigura ordinea publică și bunurile moravuri.</p> <p>Accentuăm că monumentele de for public reprezintă „bunuri imobile opere de artă plastică monumentală (compoziții spațial-volumetrice, statui, busturi, plăci comemorative cu relief sculptural, troițe, cruci), împreună cu terenul delimitat pentru ele, având caracter decorativ, comemorativ sau religios, amplasate în spații publice, pe terenuri aflate în domeniul public al statului ori al unităților administrativ-teritoriale”.</p> <p>Deci, pe lângă caracterul decorativ, aceste obiecte mai dispun și de caracter „comemorativ” și respectiv „religios”.</p> <p>Reieșind din principiile consfințite în Constituție, relațiile diplomatice asumate de Republica Moldova precum și bunurile moravuri ale cetățenilor Republicii Moldova este absolut necesar de a exista un mecanism legal de curmare a consecințelor nefavorabile care pot fi cauzate de simbolistica (însemnătatea) unor monumente de for public înființate de către Guvern, APL II/ UTA Găgăuzia și APL I.</p> <p>Precizăm că, acest mecanism ar urma să fie aplicat anume atunci când monumentul de for public a fost înființat legal (adică respectând toate procedurile legale) și respectiv edificat legal (adică respectând documentația de urbanism și normativele în construcții).</p> <p>Altfel spus, acest mecanism este necesar pentru cazurile în care la înființarea și edificarea monumentului de for public nu sunt admise încălcări încriminate de Codul penal sau de Codul contravențional, dar anume în cazul în care simpla existență a acestui monument poate afecta ordinea publică și bunurile moravuri într-un stat democratic.</p> <p>Este necesar de menționat că influența unui monument de for public asupra ordinii publice sau a bunurilor moravuri este greu de</p>

		apreciat, la etapa inițială (de elaborare a conceptului, a schiței de proiect sau a proiectului de execuție) de către subiecții îndreptățiți cu dreptul de a înființa monumentele de for public și de către specialiștii Consiliului Național al Monumentelor de For public de pe lângă Ministerul Culturii. Cei din urmă se expun în principal vis-a-vis de caracteristica decorativă a monumentului de for public decât de cea comemorativă sau religioasă.
2.6.	Completarea alin.(1) al art.14 cu reglementarea ce va prevedea competența autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea și adunării populare a UTA Găgăuzia de a emite/adopta decizii privind edificarea monumentelor de for public de categoria B, ori conform conceptului proiectului expus prin Nota informativă, competența decizională în privința edificării monumentelor respective se descentralizează către autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea, inclusive autoritățile din cadrul UTA Găgăuzia.	Se acceptă parțial. Conform argumentării de la pct.2.1. din prezenta Sinteză.
2.7.	Referitor la completarea art.9.cu alin. (6) privind controlul/supravegherea respectării legislației în domeniul ocrotirii monumentelor de for public, care urmează a fi realizat de către Agenția de Inspectare a Monumentelor, relevăm că această acțiune cade sub incidența Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, ori potrivit art.4 alin. (2 ¹) din legea respectivă, au dreptul să inițieze și să desfășoare controlul doar autoritățile/instituțiile publice stabilite în anexa la prezenta lege. În această ordine de idei, constatăm că Agenția de Inspectare a Monumentelor nu se regăsește în anexa Legii nr. 131/2012 în calitate de organ de control, nici nu dispune de domenii aferente controlului. În scopul excluderii dublării de reglementări, se va analiza suplimentar oportunitatea includerii în proiect a completării respective, având în vedere că aceste reglementări sunt deja prevăzute la alin. (1) la art. 16 ¹ din Legea nr. 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor, inclusiv dacă prevederile enunțate mai sus, nu se contrazic cu prevederile art.16 ¹ alin.(3) din aceeași lege, care prevăd că orice verificare și solicitare de informații cu privire la monumentele de istorie, artă și arhitectură și zonele lor de protecție,	Nu se acceptă. Menționăm că prin norma propusă la articolul 9 alineatul (6) se dorește a preciza subiectul responsabil de efectuarea inspectării monumentelor de for public. Accentuăm că, la moment Art.13 alin.(2) lit. g) din Legea monumentelor de for public nr.192/2011, deja prevede competența Ministerului Culturii de a asigura o astfel de inspectare a monumentelor. În condițiile în care monumentele de for public pot fi înființate și edificate doar pe terenuri proprietate a statului, inspectările efectuate de Agenția de Inspectare a Monumentelor nu interacționează cu sectorul privat. Or, beneficiar al monumentului de for public este Guvernul (Statul), autoritatea administrației publice locale de nivelul II/ autoritatea administrației publice a UTA Găgăuzia și respectiv autoritatea administrației publice locale de nivelul I. Astfel, inspectarea monumentelor de for public înființate și edificate pe terenuri proprietate publică nu se încadrează în noțiunea de „control” prevăzută la art.2 din Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. La fel nici Guvernul (Statul), autoritatea administrației publice locale de nivelul II/ autoritatea administrației publice a UTA Găgăuzia și respectiv autoritatea administrației publice locale de nivelul I nu se încadrează în noțiunea de „persoană supusă

		care se încadrează în noțiunea de control de stat potrivit Legii nr. 131/2012, în raport cu agenții economici, vor fi efectuate doar în comun cu Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, conform Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.	controlului” prevăzut la articolul 2 din aceeași Lege. Luând în considerare cele expuse, considerăm că Agenția de Inspectare a Monumentelor de for public poate efectua activități de inspectare a monumentelor de for public (vizualizare, examinare stare, ridicare mostre etc.) pentru a verifica starea acestor monumente și pentru a verifica dacă sunt respectate avizele de specialitate ale autorităților/ instituțiilor publice specializate (în acest caz, avizele se ridică de la beneficiar – entitățile de drept public cu drept de înființare a monumentelor). Mai mult decât atât, Agenția de Inspectare a Monumentelor, este un subiect împuternicit legal de a constata și contravenții admise asupra monumentelor de for public (art.423 alin.(8) din Codul contravențional nr. 218/2008). În acest sens, este vizibilă preocuparea statului față de integritatea monumentelor de for public precum și față de corectitudinea de înființare și respectiv edificare a acestor monumente. În astfel de circumstanțe, considerăm judicios de a oferi posibilitatea juridică Agenției de Inspectare a Monumentelor de for Public de a inspecta monumentele de for public și de a verifica corectitudinea înființării/ edificării acestor monumente.
Agencia Proprietății Publice (nr.06-04-705 din 05 februarie 2024)	3.1.	Comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.	
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (nr. 10-670 din 06 februarie 2024)	4.1.	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	
Congresul Autorităților Locale din Moldova (nr.41 din 12 februarie 2024)	5.1.	Potrivit art.14 alin. (2) din Legea monumentelor de for public nr. 192/2011, autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi deja au o serie de atribuții în materia edificării monumentelor de for public de categoria B comparativ cu autoritățile publice raionale: a) emit decizii privind edificarea monumentelor de for public, în care se indică în mod obligatoriu locul amplasării viitorului monument și sursa de finanțare a edificării lui, precum și decizii de modificare a acestora sau de abrogare; a ¹) atribuie terenuri pentru edificarea monumentelor de for public; a ²) emit autorizații de construire privind conservarea, restaurarea sau edificarea monumentelor de for public și amenajarea terenului aferent; b) în	Se acceptă parțial. Conform argumentării de la pct.2.1. din prezenta Sinteză.

		<p>termen de 3 luni de la edificarea monumentului de for public, înregistrează monumentul și zona lui de protecție în documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului, precum și în cea cadastrală, c) asigură protejarea și punerea în valoare a monumentelor de for public aflate pe teritoriul subordonat etc.</p> <p>Propuneri: în această ordine de idei, recomandăm autorilor să revadă prevederile proiectului de lege care se referă la modificarea/completarea art.7 din Legea monumentelor de for public nr. 192/2011.</p>	
Ministerul Justiției (nr. 04/1-1337 din 13 februarie 2024)	6.1.	<p>La proiectul de lege: La soluția legislativă propusă la art. 7 alin.(1) din lege, pentru un spor de precizie, ar fi necesar de intervenit cu modificarea corespunzătoare la alin.(2), în sensul de a fi prevăzut că hotărârea Guvernului se adoptă pentru înființarea monumentelor de for public de categoria A.</p>	<p>Se acceptă. Conform argumentării de la pct.2.1. din prezenta Sinteză.</p>
	6.2.	<p>De asemenea, prin raportare la norma propusă la art.7 alin (1) din lege, în textul normei de la alin. (2¹), după cuvintele „Decizia consiliului raional” sugerăm introducerea cuvintelor „privind înființarea monumentelor de for public de categoria B”. Totodată, în cazul menținerii cuvintelor „Avizului favorabil al Ministerului Culturii”, se impune a fi determinat cazul în care avizul respectiv poate fi favorabil.</p>	<p>Se acceptă parțial. Conform argumentării de la pct.2.1. din prezenta Sinteză. În parte ce ține de recomandarea de a enumera cazurile în care Avizul Ministerului Culturii poate fi pozitiv/ favorabil, menționăm că aceste cazuri nu pot fi enumerate expres la moment. La etapa de avizare prealabilă sarcina Ministerului Culturii va fi de a examina dacă conceptul monumentului de for public corespunde scopului Legii nr.192/2011 (adică dacă acest monument de for public va contribui la promovarea valorilor naționale și internaționale și dacă acest monument de for public se integrează în politicile culturale ale statului).</p>
	6.3.	<p>În raport cu intenția de reglementare propusă la art.7 alin.(1) și (2¹), apreciem necesar să fie supusă analizei norma în vigoare de la art.14 alin.(2) lit.a), potrivit căreia autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi emit decizii privind edificarea monumentelor de for public. Suplimentar, din cuprinsul alin. (2¹) nu poate fi stabilit cu exactitate numărul necesar de voturi pentru a recunoaște decizia adoptată, or, norma respectivă prevede propunerea președintelui raionului sau 1/3 din consilieri de a vota, dar nu nemijlocit numărul necesar de voturi pentru ca decizia privind înființarea monumentului de for public de categoria B să fie considerată ca adoptată. Totodată, se va determina dacă pentru a propune</p>	<p>Se acceptă. Conform argumentării de la pct.2.1. din prezenta Sinteză. Menționăm că s-a decis de a merge pe calea de a nu preciza modalitatea de aprobare a Deciziei de înființare a monumentului de for public și nici de a nu descrie procedura de înaintare a propunerilor pentru aprobarea unei astfel de Decizii. Astfel, modalitatea de înaintare a propunerilor și de aprobare a Deciziilor de înființare a monumentelor de for public de categoria „B” va fi reglementată de prevederile generale în vigoare (Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală).</p>

		adoptarea deciziei este necesar de a se întruni 1/3 din consilierii aleși sau prezenți la ședință.	
	6.4.	În legătură cu soluția legislativă propusă la art.16 alin.(6) din lege (care vizează obligarea proprietarului monumentului de for public să desființeze sau să ridice monumentul, la cererea Ministerului Culturii, în baza actului de constatare elaborat de organul specializat în domeniul inspectării monumentelor) menționăm că aceasta nu este în concordanță cu prevederile Codului contravențional. Astfel, în temeiul art.385 alin. (1) din Codul contravențional, agentul constatator este reprezentantul autorității publice care soluționează, în limitele competenței sale, cauza contravențională în modul prevăzut de prezentul cod. Astfel, precizăm că potrivit art. 432 ^s alin.(5) din Codul contravențional, procesele-verbale cu privire la contravenții (în domeniul patrimoniului cultural) se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente. Ca urmare, instanță de judecată este singura autoritate să hotărască asupra prescrierii unei eventuale sancțiuni, în sensul dacă poate fi angajată răspunderea contravențională a persoanei. Pe de altă parte, măsura propusă la art. 16 alin. (6) nu este argumentată în Nota informativă, din care cauză nu poate fi înțeleasă finalitatea urmărită de inițiatorii proiectului.	Se acceptă. Această reglementară a fost exclusă din proiectul de lege.
	6.5.	Din perspectiva rigorilor de tehnică legislativă: La pct.1 lit b), din considerente de ordin redacțional, textul „aliniatul 2 ¹ și aliniatul 2 ² ” urmează a fi scris sub forma ”aliniatele (2 ¹) și (2 ²). La pct.1 lit. d), pentru rigoarea redactării, cifra „3 ² ” trebuie cuprinsă între paranteze. La pct. 2, pentru corectitudinea redactării, cuvintele „un aliniat nou” urmează a fi substituie cu textul „aliniatul (6)”.	Se acceptă. Conform argumentării de la pct.2.1. din prezenta Sinteză.
Centrul Național Anticorupție (nr. 06/2/3507 din 1 martie 2024)	7.1.	Comunică, în concluzia expertizei, despre respectarea, la faza de elaborare, a prevederilor legale cu privire la transparența în procesul decizional, corespunderea proiectului de hotărâre normelor de tehnică legislativă, interesului public general – deoarece va contribui la dinamizarea procedurii de înființare și edificare a monumentelor de for public de categoria B.	

Avizarea II

<p>Agencia Proprietății Publice (nr. 06-04-1241 din 27 februarie 2024)</p>	<p>8.1.</p>	<p>Comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Cancelaria de Stat (nr. 29-69-2329 din 29 februarie 2024)</p>	<p>9.1.</p>	<p>În scopul asigurării respectării prevederilor art. 1 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, propune: Substituirea la alin. (1) al art. 7 a textului „decizia autorității administrației publice locale de nivelul II/autorității administrației publice a UTA Găgăuzia sau decizia autorității administrației publice locale de nivelul I” cu textul „ , după caz, decizia autorităților reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, hotărârii adunării populare a unității teritorial-autonome Găgăuzia sau decizia autorității administrației publice locale de nivelul întâi”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost substituit cu unele ajustări. Norma de la articolul 7 alin.(1) va avea următorul conținut: „Înființarea monumentelor de for public se face prin hotărâre de Guvern, după caz, decizia autorității reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, hotărârii adunării populare a unității teritorial-autonome Găgăuzia sau decizia autorității reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi.”.</p>
	<p>9.2.</p>	<p>Substituirea la alin. (2¹) al art. 7 a textului „Decizia autorității administrației publice locale de nivelul II/autorității administrației publice a UTA Găgăuzia și decizia autorității administrației publice locale de nivelul I” cu textul „Decizia autorității reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, după caz, hotărârea adunării populare a unității teritorial-autonome Găgăuzia, sau decizia autorității administrației publice locale de nivelul întâi”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost substituit cu unele ajustări. Norma de la articolul 7 alin.(2¹) va avea următorul conținut: „Decizia autorității reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, după caz, hotărârea adunării populare a unității teritorial-autonome Găgăuzia, sau decizia autorității reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi, privind înființarea monumentului de for public, se adoptă în baza Avizului favorabil al Ministerului Culturii. Avizul Ministerului Culturii se emite în termen de 30 de zile de la recepționarea cererii și a conceptului monumentului de for public.”.</p>
	<p>9.3.</p>	<p>Substituirea la alin. (2²) al art. 7 a textului „autoritățile administrației publice locale de nivelul II/autoritățile administrației publice a UTA Găgăuzia și autoritățile administrației publice locale de nivelul I” cu textul „autoritățile reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, după ca, adunarea populară a unități teritorial-autonome Găgăuzia, sau autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost substituit cu unele ajustări. Norma de la articolul 7 alin.(2²) va avea următorul conținut: „Guvernul, autoritățile reprezentative și deliberative ale unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, după ca, adunarea populară a unități teritorial-autonome Găgăuzia, sau autoritățile reprezentative și deliberative ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi au dreptul de a iniția procedura de înființare a monumentelor de for public de categoria B doar pe terenurile față de</p>

		care exercită împuternicirile de proprietar.”.
9.4.	<p>În vederea asigurării clarității procedurii de desființare a monumentului de for public și, respectiv, a criteriilor în baza cărora grupul de experți va constata contravenirea acestuia ordinii publice sau bunelor moravuri, propune:</p> <p>Reexaminarea suplimentară a conținutului art. 7¹, referitor la dreptul Guvernului de a iniția procedura de desființare a monumentelor de for public de categoria B, în cazul în care aceste monumente contravin ordinii publice și bunelor moravuri (inclusiv prin prisma prevederilor Regulamentului cu privire la modul de demolare a construcțiilor neautorizate și de defrișare a arborilor și arbuștilor, aprobat prin HG nr. 582/2022).</p> <p>Or. din textul propus prin proiect nu este clar care este procedura de desființare a monumentului de for public și respectiv care vor fi criteriile în baza cărora grupul de experți vor constata că monumentul de for public contravine ordinii publice sau bunelor moravuri.</p> <p>În acest sens, după caz s-ar impune stabilirea unor sarcini Guvernului de a elabora procedura corespunzătoare ce va prevedea criteriile și condițiile ce se impun</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>S-a reexaminat suplimentar conținutul art. 7¹ prin prisma prevederilor Regulamentului cu privire la modul de demolare a construcțiilor neautorizate și de defrișare a arborilor și arbuștilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 582/2022.</p> <p>Precizăm, că procedura de demolare prevăzută în Regulamentul cu privire la modul de demolare a construcțiilor neautorizate și de defrișare a arborilor și arbuștilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 582/2022 nu poate fi aplicată în cazul monumentelor care contravin ordinii publice sau bunelor moravuri din considerentul că în cel din urmă caz se propune demolarea monumentelor legal înființate, adică se propune demolarea monumentelor care vor fi înființate și edificate cu respectarea tuturor procedurilor și obținerea tuturor actelor permissive.</p> <p>În acest sens, s-a reformulat conținutul articolului 7¹ prin includerea unei prevederi care stipulează că Desființarea monumentului de for public de categoria B se inițiază și desfășoară conform procedurii aprobate de Guvern.</p> <p>Astfel, după intrarea în vigoare a prezentului proiect de Lege, Guvernul va avea temei de a elabora proiectul Hotărârii de Guvern care va reglementa procedura de desființare a monumentelor de for public care contravin ordinii publice și bunelor moravuri.</p>
9.5.	<p>Suplimentar, referitor la completarea art. 9 cu alineatul (6) privind controlul/ supravegherea respectării legislației în domeniul ocrotirii monumentelor de for public, care urmează a fi realizat de către Agenția de Inspectare a Monumentelor, relevăm că această acțiune cade sub incidența Legii nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, ori potrivit art.4 alin.(2¹) din legea respectivă, au dreptul să inițieze și să desfășoare controlul doar autoritățile/ instituțiile publice stabilite în anexa la prezenta lege. În această ordine de idei, constatăm că Agenția de Inspectare a Monumentelor nu se regăsește în anexa Legii nr.131/2012 în calitate de organ de control, nici nu dispune de domenii aferente controlului.</p> <p>De asemenea, relevăm că în conformitate cu prevederile art.14 alin.(3), art.25 alin.(2) lit. c) și art.32 alin.(2) din Legea nr.98/2012 privind administrația</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În textul normei propuse pentru alineatul (6) a articolului 9 a fost exclus cuvântul „control”.</p> <p>Astfel norma de la alineatul (6) al articolului 9 va avea următorul conținut:</p> <p>”(6) Inspectarea în teren a monumentelor de for public și a zonelor lor de protecție, a șantierelor de intervenție asupra acestora, supravegherea respectării legislației în domeniul ocrotirii monumentelor de for public, întocmirea proceselor-verbale, în caz de constatare a încălcărilor, emiterea prescripțiilor de sistare a lucrărilor ilegale la monumente de for public și în zonele lor de protecție sunt asigurate de către Agenția de Inspectare a Monumentelor.”.</p> <p>Menționăm că reglementările prevăzute la art.16¹ alin.(1) din Legea nr.1530/1993 privind ocrotirea monumentelor nu se dublează cu prevederea propusă pentru art.9 alin.(6) din Legea monumentelor de for public nr.192/2011 din considerentul că norma la art.16¹ alin.(1) din Legea nr.1530/1993 prevede competența Agenției de Inspectare a Monumentelor în domeniul inspectării în teren a</p>

		<p>publică centrală de specialitate, Agenția ca autoritate administrativă din subordinea ministerului exercită funcțiile de gestionare a unor subdomenii, în speță cele de control și supraveghere, ori conform anexei nr.5 din Hotărârea Guvernului nr. 147/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Culturii, Agenția de Inspectare a Monumentelor are statut de instituție publică ceea ce nu-i acordă dreptul să exercite funcții de control și supraveghere.</p> <p>Subsidiar, în scopul excluderii dublării de reglementări, se va analiza suplimentar oportunitatea includerii în proiect a completării respective, având în vedere că aceste reglementări sunt deja prevăzute la alin.(1) al art.16¹ din Legea nr.1530/1993 privind ocrotirea monumentelor, inclusiv dacă prevederile enunțate mai sus, nu se contrazic cu prevederile art. 16 alin. (3) din aceeași Lege, care prevăd că orice verificare și solicitare de informații cu privire la monumentele de istorie, artă și arhitectură și zonele lor de protecție, care se încadrează în noțiunea de control de stat potrivit Legii nr.131/2012, în raport cu agenții economici, vor fi efectuate doar în comun cu Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, conform Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.</p>	<p>monumentelor care cad sub incidența legii respective (adică a monumentelor istorice). Pe când norma prevăzută la art.9 alin.(6) din Legea monumentelor de for public nr.192/2011, reglementează competența Agenției de Inspectare a Monumentelor în domeniul inspectării în teren a monumentelor care constituie obiectul de reglementare ale acestei legi (adică a monumentelor de for public).</p> <p>Precizăm că nu toate monumentele de for public sunt și monumente istorice (sunt monumente istorice doar acele monumente de for public care sunt incluse suplimentar și în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.1531/1993).</p> <p>Totodată, precizăm că norma prevăzută la art.16¹ alin.(3) din Legea nr.1530/1993 privind ocrotirea monumentelor reglementează competența Agenției de Inspectare a Monumentelor în inspectările care se încadrează în noțiunea de control de stat potrivit Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, pe când norma prevăzută la art. 16¹ alin. (1) Legea nr.1530/1993 privind ocrotirea monumentelor și norma prevăzută la art.9 alin.(6) din Legea monumentelor de for public nr.192/2011 reglementează competența Agenției de Inspectare a Monumentelor în inspectările care nu se încadrează în noțiunea de control de stat potrivit Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.</p> <p>Suplimentar reiterăm argumentele expuse la punctul 2.7. din prezenta Sinteză.</p>
Ministerul Apărării (nr. 11/308 din 1 martie 2024)	10.1.	Comunică despre lipsa obiecțiilor.	Se acceptă.
Ministerul Justiției (nr. 04/1-2027 din 1 martie 2024)	11.1.	La pct. 1, pentru rigoare în exprimare, cuvântul „aliniatul” urmează a fi scris sub forma sa corectă „alineatul”	Se acceptă.
	11.2.	La pct.2 La litera c) din considerente de ordin redacțional, textul „alineatul (2 ¹) și alineatul (2 ²)” urmează a fi substituit cu textul „alineatele (2 ¹) și (2 ²)”	Se acceptă.
	11.3.	În textul preconizat pentru art. 7 alin. (2 ¹): pentru claritatea normei, este necesară redarea <i>in extenso</i> a denumirii din care provine abrevierea „UTA Găgăuzia”. Or, trebuie avut în vedere că, potrivit art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, exprimarea prin abrevieri a unor	Se acceptă.

		denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire;	
11.4.	Referitor la textul, potrivit căruia „decizia autorității administrației publice locale ... privind înființarea monumentului de for public, se adopta în baza avizului favorabil al Ministerului Culturii”, semnalăm că norma este neclară prin folosirea sintagmei, „în baza avizului favorabil al Ministerului Culturii”, întrucât nu sunt prevăzute criteriile în baza cărora ar putea fi întocmit avizul favorabil. De altfel, lipsa în lege a unor criterii transparente și prestabilite lasă loc elementului discreționar din partea ministerului de resort.	<p>Se acceptă.</p> <p>Menționăm că la moment este dificil de a determina criteriile în baza cărora avizul favorabil al Ministerului Culturii va fi favorabil.</p> <p>Menționăm că emiterea avizului favorabil sau nefavorabil va depinde de caracterul comemorativ sau religios al monumentului și conexiunea simbolisticii acestui monument cu valorile culturale din societate.</p> <p>Deci, atâta timp cât valorile din societate sunt într-o permanență schimbare și dezvoltare este dificil de reglementat la moment care anume elemente ale unui monument de for public (imaginea personalității, semnificația obiectului, accesoriile de pe personalitate sau obiectul reprodus) ar putea afecta anumite valori din societate (precum securitatea, ordinea publică, bunele moravuri).</p> <p>Acest aviz favorabil ar urma să asigure, din partea Ministerului Culturii, o primă etapă de verificare a conceptului monumentului și evaluarea posibilului impact al acestui monument în societate (indiferent de elementele estetice ale acestuia și de zona de edificare/ amplasare).</p>	
11.5.	Referitor la dispoziția preconizată pentru art.7 alin. (2 ²), în a doua parte a textului: În privința utilizării cuvintelor „pe terenurile care le dețin în proprietate”, facem precizare că, în corespundere cu norma stabilită la art. 127 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, proprietatea publică aparține statului sau unităților administrative-teritoriale. Astfel, pornind de la prevederile de la art. 5 lit. a) și b) din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deezatizarea proprietății publice, Guvernul exercită dreptul de proprietate al statului, iar autoritățile administrației publice ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și de nivelul doi, inclusiv ale unității teritoriale autonome Găgăuzia exercită imputernicirile de proprietar al patrimoniului unităților administrativ-teritoriale în numele acestora.	<p>Se acceptă.</p> <p>Textul „pe care le dețin în proprietate” a fost substituit cu textul „față de care exercită imputernicirile de proprietar”.</p>	
11.6.	Pentru a fi asigurată corelarea dintre norme, la art.7 alin. (2 ²) recomandăm a fi analizată suplimentar menținerea sintagmei „categoria B”, având în vedere că la alin. (8), este prevăzut că „Monumentele de for public edificate cu respectarea prevederilor legale sunt clasate în mod automat în categoria B”.	<p>Se acceptă.</p> <p>La norma prevăzută la art.7 alin.(2²) se consideră util de păstrat sintagma „categoria B” pentru a exclude incertitudinile sau interpretările greșite.</p>	

	11.7.	Remarcăm că, potrivit uzanței în redactarea actelor normative, propunerile de modificare sau completare cu obiect de reglementare identic necesită a fi comasate în conținutul unui singur punct. În acest context, norma de la lit. f) urmează a fi inclusă în textul prevăzut la lit. e).	Se acceptă.
	11.8.	La lit. g), pentru exprimarea normativă a intenției de scoatere din vigoare a unor prevederi, se vor utiliza cuvintele „se abrogă”, dar nu „se exclud”. Observația data este valabilă și pentru alte situații similare din proiect, cum ar fi pct. 5 sbp. 2).	Se acceptă.
	11.9.	La pct. 3, în privința art. 7 ¹ : La alin. (1), cuvântul „aprobarea” ar fi necesar de redactat sub forma „adoptarea”.	Se acceptă.
	11.10.	La alin. (2), cuvântul „numit” urmează a fi substituit cu cuvântul „aprobat”, iar cuvântul „Ordinul” necesită a fi scris cu inițială mică,	Se acceptă. Menționăm că în rezultatul acceptării recomandărilor Cancelariei de Stat, norma propusă pentru articolul 7 ¹) alineatul (2) a fost reformulată.
	11.11.	Dispoziția preconizată pentru alin. (3) ar urma să fie prevăzută în cuprinsul textului de la alin. (2), norma căruia se referă la constituirea grupului de expeți. Totodată, referitor la textul normei de la alin. (3), pentru corectitudinea redactării, cuvintele „în baza sesizării depuse în acest sens” propunem a fi substituite cu textul „în cazul în care va fi depusă o sesizare la Ministerul Culturii referitor la faptul că a fost comisă încălcarea prevăzută la alin. (1)”.	Se acceptă. Menționăm că în rezultatul acceptării recomandărilor Cancelariei de Stat, norma propusă pentru articolul 7 ¹) alineatul (3) a fost exclusă.
	11.12.	La pct, 4 în partea introductivă, potrivit rigorilor tehnicii legislative, cuvintele „un alineat nou” ar fi necesar de substituit cu textul „alineatul (6)”. Totodată, în conținutul textului propus la art. 9 alin, (6), sugerăm substituirea cuvintelor „sunt asigurate de către” cu cuvintele „se întreprinde de”, or, în ceea ce privește utilizarea sintagmei „sunt asigurate”, remarcăm lipsa de claritate cu privire la modalitatea de îndeplinire a acestor obligații.	Se acceptă.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării regionale (nr.09-1280 din 06 martie 2024)	12.1.	La pct.3 art. 7 ¹ înaintăm următoarele propuneri La alin.(1) și (2) cuvintele „bunurilor moravuri” de substituit cu cuvintele „bunele moravuri”	Se acceptă. Menționăm că în rezultatul acceptării recomandărilor Cancelariei de Stat, norma propusă pentru articolul 7 ¹) alineatul (3) a fost exclusă.
	12.2.	La alin.(4) cuvântul „demolare” la orice formă gramaticală de substituit cu cuvântul „desființare” la	Se acceptă. Menționăm că în rezultatul acceptării recomandărilor

		forma gramaticală corespunzătoare	Cancelariei de Stat, norma propusă pentru articolul 7 ¹) alineatul (4) a fost exclusă.
Congresul Autorităților Locale din Moldova (nr. 97 din 18 martie 2024)	13.1.	<p>Se propune completarea cu următoarea modificare la Articolul 7:</p> <p>Articolul.7. Înființarea monumentelor de for public</p> <p>(1) Înființarea monumentelor de for public se face prin Hotărâre de Guvern</p> <p>Completarea cu textul: „, decizia autorității administrației publice locale de nivelul II, autorității administrației publice a UTA Găgăuzia sau decizia autorității administrației publice locale de nivelul I”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Norma de la articolul 7 alineatul (1) a fost reformulată conform recomandărilor Cancelariei de Stat (pct. 9.1. din prezenta Sinteză).</p>
	13.2.	<p>La pct.2 din proiect:</p> <p>Se propune substituirea cuvintelor „în baza Avizului favorabil al Ministerului culturii” cu cuvintele „cu înștiințarea în scris a Ministerului culturii și lipsa unor obiecții în scris în termen de 30 de zile calendaristice”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Avizarea prealabilă a intenției de edificare a unui monument de for public ar urma să asigure, din partea Ministerului Culturii, o primă etapă de verificare a conceptului monumentului și evaluarea posibilului impact al acestui monument în societate (indiferent de elementele estetice ale acestuia și de zona de edificare/ amplasare).</p> <p>Totodată, textul normei s-a completat cu un text suplimentar pentru a stabili termenul în care Ministerul Culturii este obligat să prezinte Avizul.</p>
	13.3.	<p>În Lege:</p> <p>Articolul 14. Atribuțiile autorităților administrației publice locale</p> <p>(2) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi au următoarele atribuții:</p> <p>a²) emit autorizații de construire privind conservarea, restaurarea sau edificarea monumentului de for public și amenajarea terenului aferent;</p> <p>b) în termen de 3 luni de la edificarea monumentului de for public, înregistrează monumentul și zona lui de protecție în documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului, precum și în cea cadastrală;</p> <p>în art.14 alin.(2) lit. a²) se propune substituirea cuvintelor „autorizații de construire” cu cuvintele „actele permissive în construcții”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Punctul 5 subpunctul 2) din proiectul Hotărârii de Guvern a fost completat cu un alineat nou (al doilea alineat) cu următorul conținut:</p> <p>„la litera a²) textul „autorizații de construire” se substituie cu textul „actele permissive în construcții.”.</p>
	13.4.	<p>În art.14 alin.(2) lit. b) se propune substituirea cuvintelor „înregistrează monumentul și zona lui de protecție în documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului, precum și în cea cadastrală” cu cuvintele „jau la evidență informațiile aferente pentru a le utiliza la următoarea actualizare a documentației de urbanism</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La punctul 5 subpunctul 2) al 3-lea alineat din proiectul Hotărârii de Guvern a fost modificat textul conform recomandării înaintate.</p>

		și de amenajare a teritoriului”.	
Centrul Național Anticorupție Raport nr. ELO24/9490 din 29 februarie 2024	14.1.	Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la minimizarea procedurii de înființare a monumentelor de for public de categoria B.	Se acceptă.
Avizarea III			
Agencia Proprietății Publice (nr. 06-04-1862 din 25 martie 2024)	15.1.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
Ministerul Apărării (nr. 11/451 din 25 martie 2024)	16.1	Lipsa de obiecții la proiect.	Se acceptă.
Ministerul Justiției (nr. 04/1-2927 din 28 martie 2024)	17.1.	La alin. (2 ²), se va exclude cuvântul „doar”, deoarece se consideră inutil	Se acceptă.
	17.2.	La pct.2 și 4 enumerările diviziunilor nu sunt uniforme, la pct.2 fiind utilizate litere latine mici, urmate de o paranteză, iar la pct.4 – cifre arabe urmate de o paranteză. Prin urmare se va revizui numerotarea elementelor structurale ale proiectului.	Se acceptă. S-a revizuit numerotarea elementelor, la toate punctele s-a folosit cifrele arabe urmate de o paranteză pentru enumerarea diviziunilor acestui punct.
	17.3.	La pct.3, în conținutul art.7 ¹ alin.(2), pentru fluența redactării, cuvintele „și desfășoară” trebuie scrise sub forma „și se desfășoară”.	Se acceptă.
	17.4.	La pct.5 sbp. 2) se va ține cont că, în conformitate cu uzanțele de tehnică legislativă, cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare se utilizează termenii „cuvântul”/ „cuvintele”, după caz, termenii „cifra”/ „cifrele”.	Se acceptă.
	17.5.	Cu referire la art. II, ce vizează intrarea în vigoare a legii, semnalăm că potrivit art.56 alin.(1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova	Se acceptă. Intrarea în vigoare a actului normativ la data publicării a fost argumentată în nota informativă.

		<p>sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.</p> <p>Totodată, alin.(3) al acestui articol dispune că „Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale”, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.” Astfel, intrarea în vigoare a actului normativ la data publicării urmează a fi argumentată în nota informativă la proiect.</p>	
<p>Cancelaria de Stat (29-69-3465 din 28 martie 2024)</p>	18.1.	<p>Având în vedere că Agenția de Inspectare a Monumentelor are statut de instituție publică și întru respectarea prevederilor art.14 alin.(1), corelate cu art.25 alin.(2) lit. c) și art.32 alin.(1) din Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, art. 423² din Codul contravențional, nr.218/2008 și art.29 din Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, care stabilesc că activitățile de supraveghere și control sunt asigurate de autorități administrative, iar emiterea prescripțiilor sunt efectuate de organul de control, propunem la pct.4 ce vizează completarea art.9 cu alin.(6), substituirea textului „supravegherea respectării legislației în domeniul ocrotirii monumentelor de for public, întocmirea proceselor-verbale, în caz de constatare a încălcărilor, emiterea prescripțiilor de sistare” cu textul „asigurarea respectării legislației în domeniul ocrotirii monumentelor de for public, întocmirea proceselor-verbale contravenționale, în caz de constatare a contravențiilor, în caz de constatare a încălcărilor, emiterea planului de remediere”, în continuare după text.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	18.2	<p>Suplimentar, în contextul faptului că în conformitate cu art. 423⁸ din Codul contravențional, nr.218/2008, Agenția de Inspectare a Monumentelor are competențe de a soluționa cauzele contravenționale în domeniile încredințate, precum și în scopul asigurării conformității cu art.393 din Cod care</p>	<p>Se acceptă. Ministerul Culturii va iniția procedura de schimbare a formei organizatorico-juridice a Agenției de Inspectare a Monumentelor.</p>

		prevede că cauzele contravenționale se soluționează de autorități, inclusiv art.14 alin.(5) din Legea nr.98/2012 care stabilesc că funcțiile de supraveghere și control, se asigură de inspectorate, se impune necesitatea schimbării formei organizatorico-juridice a Agenției.	
Congresul Autorităților Locale din Moldova (nr.117 din 29 martie 2024)	19.1	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se acceptă.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Moldovei (nr. 09-1773 din 01 aprilie 2024)	20.1	Lipsa de obiecții și propuneri	Se acceptă.
Unitatea Teritorial Autonomă „Găgăuzia” (nr.200 din 22 aprilie 2024)	21.1.	<p>La articolul 1 punctul 2) în subpunctul 1) cuvintele „hotărârea adunării populare a unității teritorial-autonome Găgăuzia” de substituit cu cuvintele „Hotărârea Comitetului executiv a unității teritorial-autonome Găgăuzia”.</p> <p>Conform articolului 17 din Legea nr.344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei „Gagauz-Yeri”, Comitetul executiv al Găgăuziei asigură elaborarea și realizarea programelor în domeniul învățământului, culturii, ocrotirii sănătății, culturii fizice și sportului, asistenței sociale, precum și ocrotirea și valorificarea monumentelor de istorie și cultură.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Menționăm că Hotărârea de înființare a unui monument de for public nu presupune elaborarea unui program în domeniul culturii sau realizarea unui program în domeniul culturii (precum prevede norma de la art.17 lit. h) din Legea nr.344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei „Gagauz-Yeri”).</p> <p>Totodată, subliniem că înființarea unui monument de for public are impact asupra valorilor culturale ale populației locale, fapt pentru care anume autoritatea reprezentativă a unității teritorial-autonome Găgăuzia” ar urma să decidă în privința unei astfel de inițiative.</p> <p>Astfel, în condițiile în care competența de a edifica monumente de for public nu este prevăzută expres în Legea nr.344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei „Gagauz-Yeri, ca fiind o competență a Comitetului Executiv al Găgăuziei, iar înființarea unui monument de for public are impact asupra valorilor culturale ale populației locale, nu se acceptă propunerea înaintată.</p>
	21.2.	La articolul 1 punctul 2) în subpunctul 3) în articolul (2 ¹) cuvintele „hotărârea adunării populare a unității teritorial-autonome Găgăuzia” de substituit cu cuvintele „Hotărârea Comitetului executiv a unității teritorial-autonome Găgăuzia”.	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Conform argumentării de la punctul 21.1 din prezenta Sinteză.</p>
	21.3.	La articolul 1 punctul 2) în subpunctul 3) în articolul (2 ²) cuvintele „hotărârea adunării populare a unității teritorial-autonome Găgăuzia” de substituit cu cuvintele „Hotărârea Comitetului executiv a unității teritorial-autonome Găgăuzia”.	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Conform argumentării de la punctul 21.1 din prezenta Sinteză.</p>

	<p>21.4. La articolul 1 punctul 3) propunem următoarea redacție a articolului 7¹:</p> <p>„Articolul 7¹. Desființarea monumentelor de for public de categoria B</p> <p>„(1) Guvernul, după coordonarea în scris cu autoritățile reprezentative și deliberative ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, după caz, adunarea populară a unități teritorial-autonome Găgăuzia, sau autoritățile reprezentative și deliberative ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi inițiază procedura de desființare a monumentului de for public de categoria B, prin adoptarea unei hotărâri în acest sens, dacă monumentul de for public contravine ordinii publice sau bunelor moravuri.</p> <p>(2) În cazul prevăzut la alineatul (1), desființarea monumentului de for public de categoria B se inițiază și se desfășoară conform procedurii adoptate de Guvern.”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Menționăm că, dacă se va constata, potrivit procedurii adoptate de Guvern, că un monument de for public contravine ordinii publice sau bunurilor moravuri din societate, atunci decade necesitatea coordonării prealabile a Deciziei de desființare a monumentului cu autoritățile publice locale.</p> <p>Influențele necorespunzătoare asupra ordinii publice sau asupra bunelor moravuri (constatată în modul prevăzut) urmează a fi stopate cât mai curând posibil, indiferent de poziția autorităților publice locale.</p>
	<p>21.5. Menționăm că articolul 7 alineatul (5) din Legea monumentelor de for public nr.192/2011, deja prevede procedura de desființare a monumentelor de for public:</p> <p>„(5) Strămutarea sau desființarea monumentelor de for public se efectuează urmând procedura legală descrisă la alin. (1), (2) și (2¹)” (se recomandă în nouă redacție și (3)).</p>	<p>Se ia act.</p> <p>Precizăm că procedura prevăzută la articolul 7 alineatul (5) este distinctă față de procedura propusă la articolul 7¹, alineatul (2).</p> <p>Astfel, conform procedurii prevăzute la articolul 7 alineatul (5) se va efectua desființarea unui monument care își va pierde „substanța” unui monument de for public (adică își va pierde însemnătatea), în acest caz decizia de Desființare se va lua de autoritatea publică care a adoptat decizia de înființare a monumentului de for public.</p> <p>Totodată, procedura propusă la articolul 7¹, alineatul (2) ar urma să fie aplicată când monumentul de for public, legal constituit, fără ași pierde însemnătatea, are influență necorespunzătoare asupra ordinii publice sau asupra bunelor moravuri.</p> <p>În acest caz, pe de o parte, este necesar de descris o procedură clară cum se va constata această influență necorespunzătoare a monumentului de for public, pe de altă parte, Decizia de a stopa această influență necorespunzătoare urmează a fi asumată de Guvern.</p>

Ministru

Sergiu PRODAN



Ex. Vasile Secieru, consultant juridic
Tel. 068269785
Ex. Lilia Mogoreanu, Consultant principal,
Direcția Patrimoniul Cultural